

Chronická žilní nemoc a kardiovaskulární onemocnění

doc. MUDr. Debora Karetová, CSc.¹, prof. MUDr. Jan Bultas, CSc.²

¹II. interní klinika – klinika kardiologie a angiologie 1. LF UK a VFN, Praha

²Farmakologický ústav 3. LF UK, Praha

Chronické žilní onemocnění (chronic venous disease, CVD) a kardiovaskulární nemoci (KVO) mají celosvětově vysokou prevalenci. Řada prací nasvědčuje možnosti souvztažnosti obou jednotek ne zcela vyjasněné povahy. Vlivy alterované hemodynamiky při dysfunkci pravé srdeční komory s následnou elevací žilního tlaku mohou nepochybně působit symptomy a znaky typické pro chronické žilní onemocnění. Nabízí se i některé společné rizikové faktory vzniku obou nemocí: především obezity a metabolického syndromu. Společným jmenovatelem by mohl být ale i chronický zánět působící alteraci funkce endotelu. Přítomnost rizikových faktorů CVD a také KVO zjišťovala epidemiologická studie prováděná na univerzitě v Mainzu – Gutenberg Health Study. Průřezová analýza obecné populace ve věku mezi 40–80 lety potvrdila vysokou prevalenci CVD, a sice u 36,5 % vyšetřených. Hlavními determinantami chronické venózní insuficience (CVI) byl věk, ženské pohlaví, arteriální hypertenze, obezita, kouření a jakékoliv kardiovaskulární onemocnění. Chronická žilní insuficience, tedy pokročilé stadium žilní nemoci, byla spojena s predikcí zvýšené 10leté mortality u osob bez manifestace kardiovaskulárního onemocnění. Během sledování v délce 6,4 roků ($\pm 1,6$) bylo následně ověřeno, že přítomná CVI je silným prediktorem celkové mortality, bez ohledu na klinický profil nemocného a souběžnou medikaci.

Klíčová slova: chronické žilní onemocnění, kardiovaskulární onemocnění, ateroskleróza, Gutenberg Health Study.

Chronic venous disease and cardiovascular disease

Chronic venous disease (CVD) and cardiovascular (CV) disease have a high prevalence worldwide. A number of studies suggest the possibility of a correlation between these two diseases of an unclear etiology. The effects of altered hemodynamics in right ventricular dysfunction with subsequent elevation of venous pressure may undoubtedly cause symptoms and signs typical of chronic venous disease. There are also some common risk factors for both diseases: especially obesity and metabolic syndrome. However, chronic inflammation causing alteration of endothelial function could also be a common denominator. The Gutenberg Health Study, an epidemiological study conducted at the University of Mainz, investigated the risk factors for CVD and CV disease. Cross-sectional analysis of the general population aged between 40 and 80 years confirmed a high prevalence of CVD, with 36.5% of those examined. The main determinants of chronic venous insufficiency (CVI) were age, female sex, arterial hypertension, obesity, smoking and any cardiovascular disease. Chronic venous insufficiency, an advanced stage of venous disease, was associated with a prediction of increased 10-year mortality in persons without manifest cardiovascular disease. During a follow-up of 6.4 years (± 1.6), the presence of CVI was verified to be a strong predictor of overall mortality, irrespective of the clinical profile of the patient and concomitant medication.

Key words: chronic venous disease, cardiovascular disease, atherosclerosis, Gutenberg Health Study.

Existuje vztah mezi žilními a kardiovaskulárními chorobami?

V minulosti jsme považovali systémy žilní a arteriální za jednoznačně oddělené stran

klinicky vyjádřených chorob, byť jistě jsou mikrocirkulací propojené. Projevy těchto nemocí a rizikové faktory jejich vzniku jsme posuzovali vždy ze zcela jiného patofyziologického úhlu. Propojení těchto stavů jsme připouštěli

výjimečně, například u nehojících se defektů na končetinách (tzv. „smíšené ulcerace“). Problém ztíženého hojení venózních vředů v terénu ischemické choroby dolních končetin jistě existuje. Právě tak jsou u kardiaků s pře-